

PIENIĄDZE NA START I ROZWÓJ FIRMY

Informacje dla migrantów w Polsce

Usługi bankowe dla początkujących przedsiębiorców

Dotacje na założenie działalności gospodarczej

Inne źródła finansowania działalności gospodarczej

Usługi finansowe dla początkujących przedsiębiorców

Większość banków na rynku polskim kieruje ofertę pożyczkową i kredytową przede wszystkim do przedsiębiorstw, które mogą wykazać historię finansową firmy w ciągu ostatnich kilku miesięcy lub za poprzedni rok obrotowy. Ważne jest też posiadanie majątku, który dla banków stanowi zabezpieczenie przekazanego finansowania. Mimo to są na rynku usługi skierowane właśnie do nowo powstających biznesów – które nie mają historii ani majątku. Część z nich jest dostępna też dla przedsiębiorców-cudzoziemców. Są one oferowane przez banki i instytucje finansowe.

Oferty banków

Produkty dla mikroprzedsiębiorców i nowych firm pojawiają się w ofertach banków coraz częściej. Niektóre banki wręcz wyspecjalizowały się w obsłudze niewielkich firm. Inne banki z kolei mogą oferować dla startupów bez żadnej historii finansowej jedynie **usługi leasingowe**. Do przedsiębiorcy należy wówczas wybór przedmiotu, który bank kupuje na uzgodniony czas. Może to być leasing samochodu osobowego, pojazdów dostawczych lub specjalistycznych, a także maszyn i urządzeń (w tym maszyn rolniczych).

Dla początkujących przedsiębiorców, którzy dopiero założyli działalność gospodarczą niektóre banki oferują **pieniądze „na start”**. Nie są tą jednak wysokie kwoty (zazwyczaj do 30 tys. zł), ale jest możliwość aplikowania po te środki za pośrednictwem bankowości elektronicznej. Oferta oczywiście dotyczy firm, które założą konto firmowe w wybranym banku.

Na wyższe kwoty kredytu w niektórych bankach mogą liczyć przedstawiciele wolnych zawodów (np. prawnicy, architekci, lekarze). Przeglądając oferty banków można zaobserwować, że najniższe oprocentowanie dla wolnych zawodów zaczyna się od 3,5% przy marży 2,5% od wartości kredytu, a najwyższe od 8% (bez marży) lub 6% przy marży 2,5%. Do oprocentowania doliczyć należy aktualną stopę WIBOR 3M/6M. WIBOR (Warsaw Interbank Offered Rate) to stopa procentowa, po jakiej banki udzielają pożyczek innym bankom. WIBOR 3M oznacza kredyt międzybankowy na 3 miesiące, a WIBOR 6M na 6 miesięcy.

Natomiast dla firm, które mogą pochwalić się historią przepływów pieniężnych na firmowym rachunku bankowym za ostatnie kilka miesięcy niektóre banki są już w stanie zaoferować **kredyty inwestycyjne** (nawet do 500 tys. zł), a więc na konkretny cel. Często taka oferta uzależniona jest od innych produktów, które banki oferują. Otrzymanie kredytu może wiązać się np. z koniecznością związania się z bankiem poprzez założenie konta firmowego

lub obowiązkiem korzystania z księgowości firmy zewnętrznej, z którą współpracuje bank. Istotną kwestią są także formy zabezpieczeń, które może wymagać bank (np. weksel in blanco, zastaw, cesja wierzytelności).

Dla firm, które mają już regularne wpływy na konto firmowe banki mogą zaproponować **kredyt w rachunku bieżącym**, który umożliwia finansowanie bieżących potrzeb związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Kredyt taki to swego rodzaju debet na rachunku firmowym, co oznacza, że przedsiębiorca może korzystać ze środków w wysokości większej niż aktualny stan konta. Suma takiego kredytu jest zapisywana w umowie, a kredyt jest spłacany automatycznie poprzez wpłaty na konto. Kredyt w rachunku bieżącym może być odnawialny i nieodnawialny. Jeśli jest odnawialny, umożliwia wielokrotne korzystanie z przyznanych w ramach limitu kredytowego środków, bez konieczności zawierania kolejnych umów kredytowych. W przypadku kredytu nieodnawialnego, każdy wpływ na konto powoduje jego spłatę, aż do momentu całkowitego uregulowania długu, bez możliwości odnowienia.

Reasumując, że nie wszystkie banki posiadają ofertę dla początkujących przedsiębiorców. Natomiast w tych bankach, które informują swoich klientów, że praktycznie każda nowa firma ma szansę otrzymać kredyt, trudno jest jednoznacznie określić prawdopodobieństwo otrzymania kredytu oraz uzyskać informacje o wszystkich kryteriach oceny zdolności kredytowej. Trzeba samodzielnie uzyskać informacje w wybranych bankach, gdyż oferta, którą bank przygotowuje może być spersonalizowana, dostosowana do konkretnej firmy i przedsiębiorcy.

Parabanki

Pieniądze na firmę mogą oferować też instytucje parbankowe – instytucjach finansowe, które nie są bankami i nie są nadzorowane przez państwo. Jest ich coraz więcej na rynku, należy jednak zaznaczyć, że **koszt takiej pożyczki może być bardzo wysoki, a umowy mogą często zawierać niekorzystne dla przedsiębiorcy zapisy**. Decydując się na takie finansowanie warto więc szczególnie dokładnie przeczytać zapisy umowy lub regulaminów udzielania i spłacania pożyczki. Zawsze należy pamiętać, że są to bardzo drogie usługi.

Warunki korzystania z kredytów

Warunki oraz kwoty kredytu czy sposoby badania zdolności kredytowej w różnych instytucjach finansowych znacząco się różnią. Warunkiem uzyskania środków jest co do zasady rejestracja firmy w Polsce. Mogą być wymagane od cudzoziemców dodatkowych dokumentów, np. zezwolenia na pobyt stały lub czasowy, numeru PESEL czy zaświadczenia o zameldowaniu. Jeśli wnioskodawca nie mówi po polsku, konieczne może być ustanowienie notarialnie do prowadzenia rozmów finansowych z instytucją pożyczkową.

Nie jest to jednak regułą i dotyczy przede wszystkim osobowych form działalności gospodarczej (jednoosobowa działalność, spółka cywilna, jawna, komandytowa). W przypadku spółek z o.o. i akcyjnych, które posiadają osobowość prawną, status cudzoziemca nie powinien mieć większego znaczenia przy podejmowaniu decyzji kredytowej.

Po otrzymaniu finansowania należy rzetelnie pilnować terminowej spłaty zaciągniętego zobowiązania. W sytuacji, gdy przestajemy spłacać raty kredytu lub pożyczki banki stosują różne metody, aby zmotywować klientów do regularnego spłacania rat kapitało-odsetkowych. Jeśli zwłoka nie jest duża i wynika z przejściowych trudności firmy, przedstawiciel kredytodawcy będzie próbował się z nami skontaktować, aby zaproponować dogodne rozwiązania (np. odroczenie płatności). W przypadku całkowitego zaprzestania spłaty zobowiązań pożyczkodawca może rozpocząć windykację zadłużenia, włączając do tego komornika, lub sprzedać dług wyspecjalizowanej firmie windykacyjnej.

Dlatego w razie trudności ze spłatą warto jak najszybciej skontaktować się z pożyczkodawcą, powiadomić o problemach i negocjować sposób spłaty.

Dotacje na założenie działalności gospodarczej

Atrakcyjną formą finansowania działalności gospodarczej są dla przedsiębiorców są bezwrotne dotacje. Środków takich, po spełnieniu określonych warunków, nie trzeba zwracać. Zaznaczyć jednak trzeba, że dotacje na start adresowane są przede wszystkim dla jednoosobowych działalności gospodarczych i nie jest możliwe uzyskanie takiego wsparcia dla innych form prawnych (np. popularnych wśród cudzoziemców spółek z ograniczoną odpowiedzialnością – sp. z o.o.).

Jednoosobową działalność gospodarczą może założyć cudzoziemiec, który posiada jeden z poniższych rodzajów zezwolenia:

1. zezwolenie na pobyt stały
2. zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
3. zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony/pobyt czasowy, udzielone członkowi rodziny cudzoziemca w celu połączenia z rodziną;
4. zezwolenie na pobyt czasowy (zamieszkanie na czas oznaczony) udzielone na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego przez inne niż Polska państwo członkowskie UE, jeżeli taka osoba uzasadni swoje zamieszkiwanie w Polsce;
5. zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony/pobyt czasowy, udzielone członkowi rodziny cudzoziemca, który posiada pobyt rezydenta długoterminowego UE, przyznany przez inne państwo niż Polska, i który uzasadni swoje zamieszkiwanie w Polsce, jeżeli taki członek rodziny przebywał z cudzoziemcem w innym państwie członkowskim UE i chce razem z nim przebywać w Polsce;
6. zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony/pobyt czasowy, udzielone w celu podjęcia lub kontynuacji stacjonarnych studiów wyższych lub stacjonarnych studiów doktoranckich w Polsce;
7. zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony/pobyt czasowy wydane ze względu na małżeństwo z obywatelem/obywatelką Polski;
8. status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zgodę na pobyt tolerowany, albo ochronę czasową;
9. ważną Kartę Polaka.

Cudzoziemcy o jednym z powyższych statusów prawnych, po założeniu jednoosobowej działalności gospodarczej, mogą więc ubiegać się o bezzwrotne dotacje lub preferencyjne pożyczki na rozpoczęcie prowadzenia własnej firmy.

Dotacja może być wykorzystana na zakup:

- środków trwałych (np. wyposażenia biura, narzędzi do pracy),
- środków obrotowych (np. towarów do handlu),
- usług (np. stworzenie strony internetowej firmy).

Najbardziej popularną instytucją w Polsce, która udziela dotacji na rozpoczęcie działalności to Powiatowe Urzędy Pracy (PUP). Warunkiem koniecznym do pozyskania dotacji z PUP jest rejestracja w urzędzie i uzyskanie statusu osoby bezrobotnej. Chcąc zarejestrować się w PUP nie możemy być aktualnie nigdzie zatrudnieni. Możliwość rejestracji cudzoziemców w PUP reguluje Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 roku o Cudzoziemcach (Dz.U. 2013 poz. 1650). Najprościej jest udać się do najbliższego powiatowego urzędu pracy i zapytać o możliwość rejestracji jako osoba bezrobotna. Wykaz wszystkich PUP można znaleźć pod adresem:

<http://psz.praca.gov.pl/wybor-urzedu>

Podstawowe warunki przydzielania dotacji:

Maksymalna wielkość dotacji	6-ciokrotność przeciętnego wynagrodzenia brutto w Polsce za ostatni kwartał (aktualnie ok. 25 tys. zł.)
Minimalny okres prowadzenia firmy po otrzymaniu dotacji	12 miesięcy
Formy zabezpieczenia dotacji	weksel z poręczeniem wekslowym (aval), poręczenie cywilne, zastaw na prawach lub rzeczach, gwarancja bankowa, blokada środków na rachunku bankowym, akt notarialny o poddaniu się egzekucji.
Podstawowy warunek ubiegania się o wsparcie	Nieprowadzenie działalności gospodarczej w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku oraz nieotrzymanie wcześniej dotacji z PUP

Otrzymanie dotacji z PUP nie jest skomplikowane – ale trzeba wiedzieć, że co roku przyznawana jest tylko określona ich liczba. Często dotacje rozdawane są na zasadzie konkursu na najlepszy pomysł biznesowy, albo dostępne tylko dla określonej grupy wiekowej.

Aby uzyskać dotację należy złożyć wniosek z elementami biznes planu, w którym opisujemy dokładnie nasz pomysł na biznes i wskazujemy listę zakupów, na które chcemy uzyskać dofinansowanie. Urząd ma 30 dni na weryfikację złożonych dokumentów. Po otrzymaniu pozytywnej decyzji zakładamy działalność, a następnie rozliczamy się z dokonanych wydatków inwestycyjnych (wskazanych uprzednio w biznes planie) poprzez dostarczenie do PUP dowodów zakupu (faktury, rachunki, umowy). Aby całkowicie rozliczyć dotację należy przez rok po otrzymaniu środków prowadzić firmę, co w praktyce oznacza konieczność opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne (ZUS) i nie wyrejestrowania firmy z ewidencji.

Cudzoziemcy przebywający w Polsce mogą także starać się o dotacje na rozpoczęcie działalności z funduszy europejskich. Instytucji, które przydzielają takie dotacje jest bardzo dużo. Najczęściej są to fundacje, firmy szkoleniowe lub inne podmioty, które działają na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Podmioty takie zaliczane są zazwyczaj do instytucji otoczenia biznesu. Warunki, na jakich przyznawane są dotacje są często zbliżone do tych z PUP, z tą różnicą, że nie ma obowiązku posiadania statusu osoby bezrobotnej (chyba, że dana instytucja wprowadzi taki warunek).

Ofertę dotacji można sprawdzić za pomocą wyszukiwarki na stronie internetowej <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>. Jest to strona Ministerstwa Rozwoju, a zarazem główne źródło informacji o funduszach europejskich w Polsce.

Za pośrednictwem tej wyszukiwarki można znaleźć także dotacje na rozwój firm już istniejących.

Inne źródła finansowania działalności gospodarczej

Gdy korzystanie z dotacji czy kredytu jest niemożliwe, można poszukać wsparcia w funduszach Venture Capital (VC). To wyspecjalizowane firmy, które są często powiązane z bankami oraz innymi instytucjami finansowymi. Zajmują się inwestowaniem w przedsięwzięcia obarczone wysokim ryzykiem, ale zarazem umożliwiające znaczny zysk. Fundusze VC specjalizują się w inwestowaniu w małe i średnie przedsiębiorstwa, ale także w start-upy, które dzięki finansowemu wsparciu mogą rozpocząć lub rozszerzyć swoją działalność. Fundusze inwestując w firmy oraz udostępniając kapitały, stają się w zamian jej współwłaścicielem.

Nie są to jednak proste pieniądze do zdobycia. Pomysł na biznes musi być innowacyjny, a przedstawiony biznes plan pokazywać dynamiczną prognozę wzrostu dochodów firmy w przyszłości. Finansowaniem startupów zajmują się zazwyczaj fundusze określone mianem seed capital, a także aniołowie biznesu (zamożne osoby prywatne, które inwestują tak jak fundusze VC).

Warto zaznaczyć, że fundusze seed capital mogą w Polsce korzystać z funduszy europejskich lub innych środków rządowych, a następnie przeznaczać pozyskane pieniądze na finansowanie innowacyjnych przedsięwzięć biznesowych (często startupów młodych osób). Informacje na ten temat można znaleźć pod następującym adresem:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/planujesz-zalozyc-start-up/>

Bezpłatną pomoc w poszukiwaniu funduszy na rozwój firmy ze środków europejskich można uzyskać w tzw. Punktach Konsultacyjnych Funduszy Europejskich, które są w większości większych miast w Polsce. Lista Punktów jest dostępna na powyższej stronie.

Zachęcamy zatem do korzystania z pomocy i życzymy sukcesów gospodarczych!

Publikacja przygotowana przez Fundację Polskie Forum Migracyjne (PFM). Fundacja od 2007 roku wspiera cudzoziemców w Polsce. Tłumaczymy polskie przepisy i zwyczaje cudzoziemcom, pomagamy poznać polskie realia, uczymy o różnicach kulturowych.

Polskie Forum Migracyjne

Ul. Szpitalna 5/14, 00-031 Warszawa

[www.facebook.pl/PolskieForumMigracyjne](https://www.facebook.com/PolskieForumMigracyjne)

www.forummigracyjne.org

tel. 22 110 00 85

Informacja przygotowana w sierpniu 2017 r.

Publikacja dofinansowana ze środków Narodowego Banku Polskiego w ramach projektu „Moje finanse w Polsce”, 2017 r.

